

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію Кузьмишина Віталія Миколайовича «Адміністрування апеляційних судів в Україні», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дисертаційного дослідження. У системі забезпечення прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб невід'ємне та провідне місце займають суди (судді). Саме на них цивілізоване суспільство покладає гуманістичну місію заміни помсти, що існувала у первісному суспільстві, законним відновленням порушених прав, а за потреби – і справедливим покаранням порушників правових норм. Адже правосуддя в Україні здійснюють виключно суди, а юрисдикція судів поширюється на будь-який юридичний спір. Невід'ємне місце в системі судової гілки влади належить апеляційним судам, адже саме після проходження апеляційної інстанції рішення по судовій справі незалежно від того, оскаржується воно чи ні, вступає в закону силу. Поряд із цим потрібно відзначити, що останніми роками організаційне, інформаційне, матеріальне, кадрове й безпекове забезпечення суду (суддів) піднялося на вищий, більш якісний рівень: судді на адміністративних посадах легалізуються в демократичний спосіб, повноцінно функціонує апарат суду та Державна судова адміністрація, які організаційно належать до судової влади, однак виконують усередині неї не судові, а виконавчі забезпечувальні функції. Тим самим їх діяльність усе більше регулюється специфічними нормами адміністративного права, які перебувають на етапі початкового правового врегулювання. Саме тому, дисертаційне дослідження Кузьмишина В.М. на тему: «Адміністрування апеляційних судів в Україні» є таким актуальним на даний момент.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Дисертацію виконано відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, ратифікованої Законом України від 16 вересня

2014 р. № 1678-VII, Стратегічного плану розвитку судової влади України на 2013-2015 роки, затвердженого Радою суддів України 21 січня 2012 р., Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», затвердженої Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5 і плану науково-дослідницької роботи Науково-дослідного інституту публічного права за темою «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0115U005495).

Мета і завдання дослідження полягає у визначенні засад та адміністративного інструментарію щодо підвищення ефективності адміністрування апеляційних судів в Україні із забезпечення суддів цих судів усім належним для здійснення судочинства та надання якісних судово-адміністративних послуг апаратом апеляційних судів.

Об'єкт та предмет дослідження сформульовані вдало і відповідають вимогам МОН України.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Високий ступінь обґрунтованості результатів дослідження зумовлений досить раціональною та внутрішньо узгодженою структурою дисертаційної роботи. Здобувач використав численні наукові праці фахівців з філософії, загальної теорії держави і права, теорії управління та адміністративного права, інших галузевих правових наук, в тому числі зарубіжних дослідників. Положення та висновки дисертації ґрунтуються на нормах міжнародно-правових актів, Конституції України, законодавчих та підзаконних нормативних актів, які визначають адміністративно-правові основи впровадження інноваційних технологій управління в діяльність органів місцевого самоврядування.

Узагальнений в роботі теоретичний та нормативний матеріал аналізується з використанням виваженого методологічного апарату, який включає як загальнонаукові, так і конкретні наукові методи пізнання, зокрема: логіко-семантичний, порівняльно-правовий, метод документального

аналізу, спеціально-юридичний, статистичний, структурно-логічний та інші методи пізнання процесів і явищ. Загалом, методи дослідження є цілком сучасними й обґрунтованими, що стало запорукою успішного вирішення поставлених дисертантом завдань.

Зміст дисертації в цілому характеризується досить високим теоретичним і науково-методологічним рівнем вирішення поставлених завдань. Чітко виражений теоретичний підхід, зокрема, вдало розроблені дефініції, класифікації і критерії дозволили автору аргументовано визначити власну позицію щодо багатьох дискусійних проблем адміністративно-правових основ впровадження інноваційних технологій управління в діяльність органів місцевого самоврядування.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є першим комплексним дослідженням адміністрування апеляційних судів в Україні. У результаті здійсненого аналізу вироблено відповідну теорію, сформульовано низку наукових положень і висновків, запропонованих особисто здобувачем.

На особливу увагу заслуговують наступні положення, висновки, рекомендації та пропозиції, що викладені в цій дисертації, які найбільш наочно демонструють її наукову новизну, теоретичну та практичну значущість:

- доведено, що адміністрування апеляційних судів в Україні – це діяльність адміністрації суду, яка відповідальна за забезпечення апеляційних судів усім необхідним для здійснення апеляційного судочинства та надання фізичним і юридичним особам якісних судово-адміністративних послуг, що здійснюється в інтересах громадян, судової гілки влади та загалом усього суспільства. (с. 180);

- визначено, що судово-адміністративні послуги в системі адміністрування апеляційних судів – це організаційно-правові, матеріальні, технічні, організаційні, інформаційні та консультативні послуги, які, по-перше, надаються адміністрацією суду апеляційним судам для забезпечення

їх нормального та сталого функціонування; фізичним та юридичним особам – стосовно забезпечення їх законних прав та інтересів у межах судової влади загалом і діяльності апеляційних судів зокрема; по-друге, які безпосередньо надаються апеляційними судами юридичним і фізичним особам з метою їх безпосередньої взаємодії під час задоволення законних інтересів громадян. (с. 182);

- указано, що впровадження ефективного досвіду адміністрування апеляційних судів у зарубіжних країнах надасть можливість зробити ще один крок можновладців до громади, забезпечивши останніх належним правом на захист своїх законних прав та інтересів. Ефективна діяльність судового адміністрування є запорукою справедливого, неупередженого та якісного судочинства, яке для нашої країни є вкрай необхідним (с. 172);

- в'ясовано, що питання вдосконалення функціонування судової гілки влади загалом і діяльності адміністрації суду в сфері адміністрування апеляційних судів зокрема достатньо досліджені, а запропоновані сучасними науковцями, працівниками Феміди чи судової адміністрації зміни є цілком виправданими. Сучасна адміністративна реформа деякою мірою виправляє окреслені проблеми, однак загалом негативні чинники неналежного або недостатньо ефективного функціонування судової гілки влади до цього часу існують і потребують відповідного врегулювання (с. 176).

У дисертації сформульовано й інші цікаві та корисні положення та висновки.

Практичне значення одержаних результатів в теоретичній і практичній сферах обумовлюється тим, що сформульовані і обґрунтовані в дисертації висновки та пропозиції розширюють і поглиблюють існуючі знання про адміністративно-правові основи впровадження інноваційних технологій управління в діяльність органів місцевого самоврядування.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Однак, як і при дослідженні будь-якої складної і нової теоретичної проблеми, в зазначеному дисертаційному дослідженні міститься чимало

спірних, неузгоджених і не зовсім обґрунтованих положень, які можуть стати підґрунтям наукової дискусії і напрямами подальшої розробки даної проблеми. Зокрема:

1. Вимагає уточнення за якими ознаками до адміністрації суду дисертант відносить Вищу раду правосуддя та Вищу кваліфікаційну комісію суддів України (С. 64)

2. Потребує уточнення твердження автора, що в Україні як державі, що перебуває на перехідному етапі від псевдосоціалізму до повноцінної демократичної правової держави з розвинутим громадянським суспільством, використовується перехідна конструкція розуміння принципу розподілу влади між судовою і виконавчою гілками (С. 74).

3. На сторінці 74 дисертації зроблено висновок що положення предмета адміністрування апеляційних судів і судового адміністрування апеляційних судів є такими, що переважно пересікаються, але не є тотожними. Чим аргументується цей висновок?

4. До першого розділу сформовано двадцять один висновок, що дещо перевищує розумну необхідність узагальнень.

5. Не можна погодитися із роздумами дисертанта, що корінь проблеми недовіри до суду залежить від якихось об'єктивних чи суб'єктивних поза межами судової гілки влади проблем (С. 160).

Натомість висловлені зауваження носять характер побажань та не можуть суттєво вплинути на загальну високу наукову цінність рецензованої роботи та позитивну оцінку проведеного автором дослідження.

Повнота висвітлення результатів дослідження.

Основні положення та результати дисертаційного дослідження відображено в п'яти статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України, та двох статтях, що вийшли друком у наукових періодичних виданнях інших держав, а також п'яти тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях.

Оцінка оформлення дисертації та змісту автореферату.

Автореферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні положення і результати дослідження. Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до встановлених вимог Міністерства освіти і науки вимог.

Загальний висновок.

Наведене дозволяє зробити висновок, що дисертаційне дослідження «Адміністрування апеляційних судів в Україні» виконане на належному науково-теоретичному рівні, є завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що вирішують конкретне наукове завдання, яке має суттєве значення для науки адміністративного права, тобто за своєю актуальністю, новизною постановки та вирішенням досліджених проблем, теоретичним рівнем і практичною корисністю, достовірністю і обґрунтованістю одержаних результатів повністю відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, а її автор – Кузьмишин Віталій Миколайович – заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

**Інститут права та суспільних відносин
Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»,
доцент кафедри конституційного права
та теоретико-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук**

Є.В Сердюк

